

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa "Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Budownictwa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" w D.

przeciwko Gminie T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 marca 2019 r., sygn. akt V AGa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka „Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Budownictwa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w D. domagała się zasądzenia od pozwanej Gminy T. kwoty 626 356,89 zł z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od 20 maja 2016 r.

Od wydanego 27 marca 2017 r. nakazu zapłaty pozwana złożyła zarzuty.

Wyrokiem z 13 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w G. uchylił rzeczony nakaz zapłaty, umorzył postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 292 371,20 zł oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 25 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki.

W skardze kasacyjnej powódka jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości sprowadzająca się do odpowiedzi na pytania: 1. Czy wprowadzenie przez ustawodawcę normy art. 143 a ust. 2 ustawy prawo zamówień publicznych przewidującej, że w przypadku nieprzedstawienia przez wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty podwykonawcom wstrzymuje się odpowiednio: (1) wypłatę należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane, (2) udzielenie kolejnej zaliczki - w części równej sumie kwot wynikających z nieprzedstawionych dowodów zapłaty, dezaktualizuje dotychczasowy dorobek doktryny prawa oraz orzecznictwa łączący wymagalność roszczenia pieniężnego od upływu terminu; 2. Czy wprowadzenie przez ustawodawcę normy art. 143 a ust. 2 ustawy prawo zamówień publicznych oznacza, że termin zapłaty wynagrodzenia może być uzależniony od warunku w rozumieniu art. 89 k.c.; 3. Czy przewidziane w normie art. 143 a ust. 2 ustawy prawo zamówień publicznych uprawnienie zamawiającego do wstrzymania wypłaty należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane w przypadku nieprzedstawienia przez wykonawcę wszystkich dowodów zapłaty podwykonawcom oznacza i skutkuje brakiem wymagalności roszczenia wykonawcy o zapłatę wynagrodzenia; 4. Czy przewidziane w normie art. 143 a ust. 2 ustawy prawo zamówień publicznych uprawnienie zamawiającego do wstrzymania wypłaty należnego wynagrodzenia za odebrane roboty budowlane oznacza wstrzymanie płatności na rzecz wykonawcy rozumiane w ten sposób, iż zamawiający uprawniony i zobligowany jest do zwolnienia się z obowiązku zapłaty w innej formie poprzez zapłatę na rzecz podwykonawcy, któremu wykonawca nie wypłacił wynagrodzenia lub złożenia do depozytu sądowego, natomiast pozostaje bez wpływu na wymagalność roszczenia o zapłatę, które uzależnione jest od upływu terminu płatności wynagrodzenia.

Zdaniem powódki, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona bowiem sąd dokonał oczywiście błędnej wykładni przepisów prawa materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących

w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007r., II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżąca nie wykazała powyższych okoliczności.

Skarżąca potraktowała zamiennie dwie powołane przesłanki przedsądu, do czego nie ma podstaw szczególnie w sytuacji, gdy istnienie przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zostało uzasadnione rozbieżnościami w orzecznictwie. Skoro bowiem na tle wykładni przepisu powstały rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to znaczy, że zajął on już stanowisko w tej kwestii i to nie jeden raz. Nie można zatem budować w oparciu o te same wątpliwości istotnego zagadnienia prawnego, które charakteryzuje się tym, że jest nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2016 r., I CSK 315/16, niepubl.).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.). Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.